

Rem eraf voor Buitenvaart/Riegmeer!

Uitwerking Toekomstbestendige Werklocaties

Regiodeal Regio Zwolle

Aanvraag Regiodeal Zwolle Gemeente Hoogeveen

Gemeente Hoogeveen,
Zomer 2024
T. Ozel en D. Hijzeler

Uitwerking Toekomstbestendige Werklocaties | Regiodeal Regio Zwolle

Inleiding

Na het Kabinetsbesluit van 9 februari jl. om 30 mln euro te reserveren voor de Regio Deal Zwolle, is de regio Zwolle met het Rijk in gesprek om de Deal uit te werken in concrete afspraken. Hoewel in het convenant dat we gezamenlijk opstellen vooralsnog geen individuele projecten worden opgenomen, willen we op korte termijn een aantal dragende projecten al zo concreet mogelijk (laten) uitwerken om in het convenant – zoals het Rijk vraagt – duidelijk zicht te geven op de beoogde resultaten, uitgevoerde activiteiten, in te zetten middelen (cash en kind) en regionale cofinanciering.

Gevraagde projectuitwerking

In dit memo wordt de aan u gevraagde uitwerking puntsgewijs beschreven. Voor sommige projecten of initiatieven gaat het daarbij om een uitwerking en/of aanvulling op de eerder ingediende projectinformatie ten behoeve van de eerste inventarisatie. Soms is ook sprake van samenvoeging of bundeling van projecten/initiatieven, die in het format van één projectaanvraag moeten samenkomen. Bij de uitwerking zijn de volgende onderdelen van belang om tot een goede beoordeling van een projectaanvraag te komen:

- a. Projectnaam en korte omschrijving van de 'rationale' van het project of initiatief
- b. Korte beschrijving van de wijze waarop het project of initiatief bijdraagt aan de brede welvaartsontwikkeling in de regio (de *outcome*)
- c. Beschrijving van de resultaten die het project zal opleveren, de '*output*' of deliverables
- d. Overzicht van de aanpak en de te onderscheiden onderdelen, deelstappen of activiteiten
- e. De projectsamenwerking (of consortium): projecttrekker en projectpartners
- f. Een overzicht van de begroting: kosten per onderdeel, deelstap of activiteit per jaar
- g. De beoogde financiering: welk deel van het kosten (minimaal 50%) wordt gefinancierd met cofinanciering (cash of uren), welke bijdrage wordt gevraagd uit de Regio Deal
- h. Een voorlopige maar concrete toezegging van alle projectpartners die co-financieren
- i. Hoe kunnen eventuele risico's (bij de projectuitvoering) worden gecontroleerd

Het door u *aangescherpte of samengevoegde projectvoorstel ontvangen we graag uiterlijk 31 mei*, door middel van een email met bijlage naar lorist@vno-ncwmidden.nl zodat we de maand juni kunnen benutten om zo nodig zaken verder te bespreken, de totale programma aanpak en financiering van projecten te bespreken en de resultaten te bespreken in en met de regio in de vorm van een gezamenlijk programma.

Toelichting projectuitwerking

In het algemeen wordt u verzocht om de gevraagde projectinformatie *compleet maar zo beknopt mogelijk* aan te leveren. Verwijs (maar alleen indien nodig/opportunity) met links naar achterliggende documenten of online informatie.

Voor elk project willen wij graag de volgende informatie ontvangen:

A	Rem Erafl	ca. 250 woorden
----------	------------------	------------------------

- Projectnaam **Rem eraf voor Riegmeer/Buitenvaart**
- Een korte beschrijving van de project 'rationale': waarom is het project belangrijk en/of urgent voor de regio Regio Zwolle? Bijvoorbeeld: welk probleem/problemen worden opgelost, welke kansen zal het project bieden, wat zijn de voordelen van het succesvol afronden van het project.

Het gebied bestaat uit een tweetal deelgebieden: Buitenvaart en Riegmeer. Buitenvaart is een bestaand bedrijventerrein met ongeveer 100 bedrijven en beslaat ongeveer 48 ha. Het terrein heeft parkmanagement (PMBV ParkManagement BuitenVaart) en een bestuur. In de nabijheid is ook veel woonbebouwing aanwezig. Dat biedt energetische kansen in de toekomst. Er zijn hoogwaardige bedrijven gevestigd die internationaal opereren. De ligging is zeer gunstig qua ontsluiting. De bereikbaarheid ligt aan een zichtlocatie (rijksweg A37) aan de zuidkant van Hoogeveen.

Riegmeer is het nieuw-te-bouwen deel van het bedrijventerrein en is er (nog) geen parkmanagement. De oppervlakte beslaat ongeveer 130 ha. Dit plangebied ligt op enkele honderden meters afstand ten zuidoosten van Buitenvaart. Dat is ook de reden waarom dit gebied als een indiening voor de regiodeal wordt ingebracht. Van een aantal percelen is al bekend wie zich daar gaat vestigen. Tot nu toe betreft het bedrijven een behoorlijke omvang, ook in energetische zin. De verwachting is dat over het hele terrein bedrijven zich gaan vestigen die een grootzakelijke elektra-aansluiting nodig gaan hebben.

Riegmeer gaat gebouwd worden en Buitenvaart wil groeien. Beide ontwikkelingen worden momenteel geremd door transportschaarste op het elektranet. Daarmee worden de gemeentelijke doelstellingen voor duurzaamheid en economie belemmerd. Het idee is om congestie-verzachters toe te passen en op die manier de rem er spreekwoordelijk af te halen. De oplossing bestaat uit het realiseren van een EnergyHub. In een verdere toekomst liggen er kansen om de bedrijventerreinen energetisch te laten samenwerken met de naburige woonwijken: het energie consumptiegedrag van de woonhuizen sluit goed aan op het gedrag van bedrijven. De samenwerking tussen bedrijven en woningen is nu geen onderdeel van deze aanvraag. Echter, door het stichten van een EnergyHub is een belangrijke bouwsteen daarvoor wel gelegd.

Riegmeer/Buitenvaart speelt een belangrijke rol in de energetische ontwikkeling van heel de gemeente Hoogeveen. In Hoogeveen is gekozen voor een holonen-benadering met als doel een robuust, betrouwbaar, betaalbaar en toekomstbestendig energiesysteem te hebben. Robuust omdat de opwek, opslag en afname van energie decentraal gebeurt. Riegmeer/Buitenvaart wordt de eerste holon die de toekomstige holonen gaat voorzien van energie en vice versa. Dat maakt dit project in de ogen van gemeente innovatief en kan dienen als 'blauwdruk' voor andere plekken in Nederland.

B Bijdrage aan brede welvaartsontwikkeling in de regio	ca. 250 woorden
---	------------------------

- Als verdieping op de beschreven project 'rationale' vragen we u om kort te omschrijven hoe het project bijdraagt aan de brede welvaartsontwikkeling in de regio.
- Neem hierbij de inhoudelijke- of faciliterende programmalijn waar het project binnen valt als uitgangspunt, maar benoem ook andere aspecten van brede welvaart die een rol spelen bij uw project. Benoem kort raakvlakken met andere projecten of programmalijnen.

Er is een aantal argumenten dat de gemeente Hoogeveen belangrijk vindt, namelijk:

- versterken van de economische groei door het oplossen van de transportschaarste;
- behalen van doelstellingen op het gebied van duurzaamheid/circulariteit;
- behouden van een prettig vestigingsklimaat op Buitenvaart en het creëren van een goed vestigingsklimaat op Riegmeer
- versterken van de sociale cohesie op het bedrijventerrein
- waardebehoud en -ontwikkeling van de WOZ-objecten

De economische en energetische rem beperkt de gemeente in het creëren van meer werkgelegenheid door nieuwe bedrijven die wel willen vestigen maar niet kunnen vestigen. Het energetisch verslimmen van het bedrijventerrein leidt ertoe dat de ondernemers meer contact met elkaar gaan hebben, de panden en de gronden hun waarden behouden dan wel zich ontwikkelen. Het terrein wordt ook aantrekkelijker voor nog meer hoogwaardige bedrijven in de gemeente. Dat zorgt ook voor meer kennisontwikkeling en innovatie in de regio.

Er zijn raakvlakken met al lopende programma's:

1. Versterking van de organisatiegraad of verduurzaming van bedrijven(terreinen), kennisdeling en programma coördinatie
2. Fysieke investeringsprojecten die leiden tot voorbeeldprojecten op het gebied van toekomstbestendige bedrijventerreinen waar andere bedrijventerreinen in de regio ook profijt van kunnen hebben
3. De opzet van een businesscase voor energiehubs in de regio Zwolle.

C Beschrijving van concrete te bereiken resultaten	ca. 250 woorden
---	------------------------

- Aansluitend bij de rationale (why) en de bijdrage aan de brede welvaartsontwikkeling (outcome), dienen ook de concrete resultaten te worden beschreven (de output).
- Omschrijf resultaten duidelijk maar kort en puntsgewijs.
- Omschrijf in hoeverre de volgende criteria van toepassing zijn op het project:
  - Strategische meerwaarde regio
  - Locaties met hoog energieverbruik
  - Locaties waar beperking is van aansluitcapaciteit
- Waar mogelijk kwantitatief (bijvoorbeeld: “er worden X aantal energy hubs Y gerealiseerd”), anders kwalitatief omschreven (bijvoorbeeld: “er worden aan het eind van het project afspraken gemaakt over standaardisatie van circulair proces X”)
- Wees ambitieus, maar ook selectief en realistisch in het benoemen van resultaten en eventuele aantallen

Binnen de EnergyHub Buitenvaart/Riegmeeer willen wij inzetten op de volgende resultaten:

- Een consortium van samenwerkingspartners hoofdzakelijk bestaande uit ondernemers (6-8) die voorop willen lopen en intensief willen samenwerken. Dit is inclusief een eerste dataset met betrekking tot verbruiken en netbelastingen van deze pilot bedrijven. De samenwerking wordt vastgelegd in een MoU (Memo of Understanding of Memorandum van Overeenstemming). Onderdelen in de MoU: werkafspraken en Letter of Intent. Dit is nodig om met een eerste groep voorlopers een 'pilot' op te starten
- Een dataset met betrekking tot het *hele* bedrijventerrein en een analyse daarop. Met deze data kan de huidige problematiek in kaart worden gebracht en de toekomstige situatie worden geschetst
- De (aanstaande) nettopologie. Zonder een nettopologie is het nagenoeg onmogelijk om clusters van bedrijven op te stellen
- Maximaal 3 scenario's voor de inrichting van de Hub en vergezeld van simulatiemodellen. Ter ondersteuning van besluitvorming.
- Business case vanuit een eigenaar perspectief. Is er een kansrijke exploitatie in het vooruitzicht? Gaat dit de regio daadwerkelijk financieel verder helpen? Hoe toekomstbestendig wordt de Hub?
- Governance model. Hoe gaan de assets aangestuurd worden? Welke risico's zijn voor welke partij?
- Aanbevelingsrapport voor vervolgfase

Een EnergyHub is in deze tijden van netcongestie en transportschaarste een belangrijke motor geworden voor (sociaal) economische ontwikkeling en verdere verduurzaming. Daarnaast levert een Hub een belangrijke bijdrage aan het reduceren van CO₂-uitstoot. De sociale cohesie tussen ondernemers – blijkt uit de praktijk – stijgt. Vooral door de democratisering van de energievoorziening zoals hier besproken. Alle stappen die in dit document worden benoemd, moeten ertoe leiden dat die 'motor' gerealiseerd worden. Dus, de daadwerkelijke bijdrage aan het ontwikkelen van deze regio gaat komen zodra er gerealiseerd is. De methodiek van het realiseren van de EnergyHub is toepasbaar op andere (nieuwe) bedrijventerreinen in de regio Zwolle.

D Omschrijf de projectaanpak	ca. 1000 woorden
-------------------------------------	-------------------------

- Geef aan hoe het project wordt opgebouwd: uit welke onderdelen of deelstappen bestaat het project. Welke activiteiten worden in elk onderdeel/deelstap opgepakt?
- Geef bij de deelstappen of onderdelen ook een indicatieve planning aan: er wordt uitgegaan van projectinitiatie eind 2023 en uitvoering in 2024, 2025 en 2026 (looptijd van 3 jaar)
- Beschrijf de onderdelen of deelstappen en activiteiten op hoofdlijn, de structuur moet inzicht geven in de opbouw van het project (wat, wanneer etc.) zonder te gedetailleerd te worden
- De beschreven structuur moet uit te werken zijn in de vorm van een begroting (zie ook punt F)

Voordat een EnergyHub gerealiseerd kan worden, is het de bedoeling een aantal stappen te doorlopen. Die stappen moeten ertoe leiden dat de realisatiefase kan verlopen zonder dat er nog zaken bedacht of ontwikkeld moeten worden. De volgende stappen zijn voorzien:

1. Voorbereiding en koplopers identificatie

Het is belangrijk om te starten met een select aantal bedrijven. Vooral de ondernemers die invloed hebben op de andere ondernemers willen wij identificeren en goed betrekken. Daarnaast is het ook belangrijk ondernemingen te selecteren die een zo groot als mogelijke grootzakelijke netaansluiting hebben. Op basis van de huidige informatie is het streven om te beginnen met 6 tot 8 bedrijven. Bij die bedrijven gaan wij op bezoek en halen wij – uiteraard met het juiste mandaat – de benodigde data op. Er gaat in deze stap ook een fundamentele vraag gesteld worden: wie zou de eigenaar moeten zijn van alle infra die benodigd is voor een EnergyHub? Het antwoord hierop mag nog niet definitief zijn maar moet wel een gevoel geven aan de werkgroep. Eigenaarschap is bepalend voor hoe de techniek en de besturing eruit moet komen te zien.

Planning : Q4 2024 – Q2 2025

Partners : PMBV, Gem. Hoogeveen, Ondernemend Hoogeveen

2. Datacollectie en analyse

Inzicht verkrijgen in de huidige elektravoorziening is van essentieel belang. Het geeft een indruk over de mate waarin het elektranet wordt belast en mogelijk belast gaat worden. De data is idealiter op kwartierbasis. Op basis van die data kan het aantal startende bedrijven nog veranderen. Deze stap is bepalend (of eigenlijk cruciaal) voor de volgende stappen 3 en 4.

Planning : Q2 2025 – Q4 2025

Partners : PMBV, Gem. Hoogeveen, Netbeheerder Rendo, Meetbedrijf

3. Nettopologie in kaart

De stations van de regionale netbeheerder (in dit geval Rendo) zijn op een dusdanige manier georganiseerd dat bedrijven met eenzelfde aansluitcategorie in een eigen ringstructuur bevinden (bv. alle aansluitingen van 5 MVA tot 10 MVA). Inzicht in de ringstructuur (netvlakken in jargon) van de netbeheerder is een voorwaarde om het regionale elektranet te kunnen ontlasten. Als een bedrijf zijn aansluitvermogen wil delen met de buurman die op een andere ring bevindt, wordt het station alsnog belast. Het resultaat is dat alle of zoveel mogelijk bedrijven geclusterd kunnen worden op basis van de ring waarin zij zich bevinden.

Planning : Q2 2025

Partners : Gem. Hoogeveen, Netbeheerder Rendo

4. Scenario's opstellen en simulatie

Een scenario bevat alle technische elementen die nodig zijn voor het stichten van een EnergyHub met als ontwerpprincipes: lokaal opwekken, lokaal verbruiken en zo weinig mogelijk transport. Die scenario's kunnen worden opgesteld met behulp van een simulatieplatform. We creëren een zogenaamde 'digital twin' van Riegrmeer/Buitenvaart en gaan allerlei 'What if...?' vragen stellen daaraan. Bijvoorbeeld: wat gebeurt er met de netbelasting als wij een

koelhuis als regelbaar flexibel vermogen gaan inzetten? Hoeveel lokale elektra opwek is nodig om te voorzien in de vermogensbehoefte van een cluster bedrijven?

Planning : Q3 2025 – Q4 2025

Partners : PMBV, Gem. Hoogeveen, Ondernemend Hoogeveen, Simulatiepartij (nog te selecteren)

5. Selectiefase, business case en besturingsmodel

Uit stap 4 blijkt welke scenario's het meest kansrijk zijn vanuit een technische bril. De fundamentele vraag aan de deelnemers in stap 1 (wie wordt eigenaar?) is bepalend voor het juridische kader, de manier van financieren en de 'governance' over het systeem. Als het juridisch kader is benoemd kan vanuit de bril van de eigenaar gekeken worden naar een business case. Die business case bevat conclusies over het rendement, kaspositie, risico's en investeringsplanning.

Planning : Q1 2026 – Q3 2026

Partners : PMBV, Gem. Hoogeveen, Ondernemend Hoogeveen

6. Aanbevelingen voor implementatie

Alle stappen worden doorlopen met als doel om een EnergyHub daadwerkelijk te realiseren. Op basis van de vergaarde informatie en data volgt een rapport met aanbevelingen voor een implementatieplan in een vervolgfase.

Planning : Q4 2026

Partners : Gem. Hoogeveen

E	Project samenwerking, projecttrekker en projectpartners	ca. 500 woorden
---	---	-----------------

- Geef aan wie de projecttrekker / projectverantwoordelijke wordt: dit is een van de projectpartners, bij voorkeur een robuuste organisatie die het projectmanagement voor haar rekening neemt en zorgdraagt voor de consolidatie van de projectverantwoording naar de regio kassier (voortgang, resultaten, financiën). Omschrijf kort waarom deze organisatie geschikt is om deze rol te vervullen.
- Neem projectmanagement / coördinatie van de projecttrekker ook als onderdeel op in de projectaanpak (zie punt D), en neem hiervoor uren op in de begroting (zie punt F).
- Noem de overige projectpartners en benoem hun rol in het project (evt. met verwijzing naar activiteiten in de projectaanpak, punt D).
- Beschrijf kort de samenwerking tussen alle partijen (overheden, bedrijven, kennisinstellingen).

De projecttrekker van dit project is de Gemeente Hoogeveen (als onderdeel van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen) maar nadrukkelijk in samenwerking met PMBV.

De gemeente is geschikt voor deze rol omdat zij voorheen bij meer Regio Deal aanvragen betrokken is geweest en daardoor kennis heeft van een dergelijk traject (van indiening tot verantwoording richting de regio kassier). Daarnaast is er voldoende kennis en capaciteit aanwezig om deze rol in te vullen.

F	Projectbegroting	Excel en evt. ter toelichting. 250 woorden
---	------------------	--

- Stel aan de hand van de projectaanpak (zie punt D) een begroting op. Gebruik hiervoor het Excel format, werkblad 1, dat als bijlage bij dit memo is verstuurd. Op deze manier kunnen project begrotingen eenduidig met elkaar vergeleken worden.
- Laat de projectbegroting volledig aansluiten bij de beschreven projectaanpak (die dan ook kan worden gelezen als een toelichting op de begroting).
- Beschrijf kosten zoveel mogelijk per onderdeel / deelstap / hoofdactiviteit.

- Wat is de minimum variant van de begroting en de gevraagde Rijksbijdrage, waarbij het project door zal gaan?
- Maak een onderscheid in benodigde uren (weergeven in €) en out of pocket kosten (middelen, externe inhuur, etc. in €).
- Voor de berekening van de uren inzet kan worden uitgegaan van drie verschillende methoden:
  - Vast tarief van € 50 per uur (voor gemeenten):
<https://www.rvo.nl/onderwerpen/subsidiespelregels/ezk/vaste-uurtarief>
  - Loonkosten + 20% voor integrale kosten:
<https://www.rvo.nl/onderwerpen/subsidiespelregels/ezk/loonkosten-vaste-opslag>
  - IKS (integrale kostensystematiek):
<https://www.rvo.nl/onderwerpen/subsidiespelregels/ezk/iks> De IKS is complex en vooral geschikt voor grotere bedrijven en kennisinstellingen. Een voorwaarde is dat u uw IKS stelselmatig gebruikt in uw bedrijf of organisatie. Eenmanszaken en kleine bedrijven hebben meestal geen IKS die geschikt is voor het berekenen van subsidiabele kosten. Voor deze subsidieaanvragers zijn de vaste-uurtarief-systematiek en de loonkosten plus vaste-opslag-systematiek wel geschikt.

Met opmerkingen [DH1]: Of toch 75??

Zie bijlage 1 Excel bestand. Toelichting bij de begroting. Voor alle partijen is in de begroting het vaste tarief gehanteerd. Cash out (middelen) zijn externe leveranciers die worden betrokken voor rapportages, onderzoeken ed.

G Beoogde financiering	Excel, plus toelichting. 250 woorden
------------------------	--------------------------------------

- Geef aan hoe de totale kosten van het project (zie begroting, punt F) kunnen worden gefinancierd. **Gebied gebruik hiervoor het Excel format, werkblad 2**
- Neem de cofinanciering per partner op in de tabel (uren in €, of cash). Houd bij uren dezelfde tarieven aan als in de begroting
- Totaal cofinanciering moet minimaal 50% zijn. Meer cofinanciering mag natuurlijk, de hefboom en doelmatigheid van de Regio Deal middelen wordt daarmee groter

Zie bijlage 2 Excel bestand.

Toelichting bij de financiering: Cofinanciering van het project is afgedekt met de inzet in uren en maximum bijdrage van € 50.000.

H Toezegging cofinanciering	Evt. ter toelichting. 250 woorden + email projectpartners
-----------------------------	---

- Het is belangrijk dat de weergeven cofinanciering in de Excel bij punt C 'hard' is, en dus wordt gedragen door de projectpartners.
- Uiteindelijk zal aan alle projecten worden gevraagd de cofinanciering te onderbouwen middels formele toezeggingen van projectpartners (brieven). Als die in deze fase al beschikbaar zijn dan ontvangen wij die graag als bijlage. Mocht dat nog niet het geval zijn dan volstaat een bijlage met een email van de beoogd projecttrekker aan alle projectpartners, waarin het cofinancieringsvoorstel wordt beschreven, en waarin wordt gerefereerd aan overleg en besluitvorming met alle partners die tot deze verdeling heeft geleid.

De toezegging vanuit de gemeente Hoogeveen volgt officieel begin september.

I Beheersen van risico's	ca. 250 woorden
--------------------------	-----------------

- Analyseer en beschrijf eventuele risico's die kunnen optreden bij de projectuitvoering, geef bij elk van deze risico's kort aan welke maatregelen worden genomen om deze risico's te beheersen

- Denk hierbij aan inhoudelijke aspecten, maar ook samenwerking, financiële aspecten, juridische aspecten (bv. voorkomen van staatssteun, of wet en regelgeving die beperkend kan werken bij het toepassen van innovaties).
- *NB: het identificeren en benoemen van risico's en de manier waarop ze kunnen worden gemanaged, is geen zwaktebod, maar juist een indicatie hoe robuust de projectopzet is doordacht.*

Risico	Kans (1-3)	Impact (1-3)	Totaal	Mitigatie
Aandacht voor energietransitie verslapt in Kabinet en daarmee de aandacht van bedrijven om te verduurzamen	3	3	9	Het belang van toekomstbestendige bedrijventerreinen benadrukken bij de ondernemers
Onvoldoende medewerking netbeheerder	2	3	6	Er zijn uitvoeringsafspraken gemaakt tussen Rendo – Hoogeveen. In het geval dit risico zich voltrekt, houden wij de netbeheerder aan deze afspraken.
Onvoldoende medewerking ondernemer	2	2	4	Accepteren. Tenzij een significant aantal bedrijven weigeren mee te werken. Dan is het verstandig EZ in te zetten op basis van de persoonlijke relaties die zij hebben met de bewoners van het terrein.
Onvoldoende capaciteit PMBV	1	2	2	Inzet vanuit de gemeente als tijdelijke opvang
Aanbesteding zet projectplanning onder druk				Strakke planning met ruime 'onvoorzien' post
Te weinig capaciteit bij toeleverancier simulatie/ digital twin	3	3	9	In een zo vroeg mogelijk stadium (lees: op het moment van dit schrijven) partijen consulteren
Niet op tijd alle volmachten kunnen indienen bij de netbeheerder en daarmee komt de projectplanning onder druk te staan.	3	2	6	Om de nettopologie in beeld te krijgen, is het belangrijk dat de netbeheerder getekende volmachten ontvangt zodat zij die gegevens kunnen delen met het project. Er is hier dus een enorme afhankelijkheid van de beschikbaarheid van de ondernemers waardoor de planning onder druk komt te staan. Een oplossing kan zijn dat EZ meehelpt met het benadrukken van de belangen van dit project zodat de betrokken ondernemers de urgentie ervaren voor het ondertekenen van een volmacht.
Ondernemers zien het nut van energietisch samenwerken niet in	3	3	9	Het energiesysteem waar het project naar streeft is een 'game changer'. Daardoor komt het spreekwoord 'onbekend maakt onbemind' al gauw om de hoek kijken. Het is belangrijk om in het begin van het project veel aandacht te geven aan de vraag: 'what's in it for me?'
Terugbrengen van elektrisch vermogen	1	3	4	De netbeheerders hebben sinds kort de middelen om netaansluitingen die niet maximaal gebruik maken van het gecontracteerde vermogen terug te brengen. Daarmee komt het delen van elektrisch vermogen op het terrein in gedrang. Belangrijk is om de netbeheerder (volop) mee te laten draaien in het project
Niet goed inschatten van de energieprofiel Riegmeer	3	3	9	Riegmeer is zoals aangegeven een nieuw te ontwikkelen terrein. Het project zal aannames moeten doen om opwek en verbruik in te schatten. Aangezien het nog niet duidelijk is wie of wat zich daar gaat vestigen: is die schatting geen sinecure. Een idee is om juist vanuit het project te schetsen wat voor type bedrijvigheid de meeste toegevoegde waarde biedt aan een Energy Hub / Holon.
Besluitvorming rondom Riegmeer is moeilijk en duurt te lang	2	3	6	Lijkt een beetje op het voorgaande punt: er zijn nog geen bedrijven en dus ook geen organisatie. Besluitvorming zal dan met name moeten geschieden in samenwerking met Ruimtelijke Ordening.